

RAPORT O STANIE GMINY KRYPNO

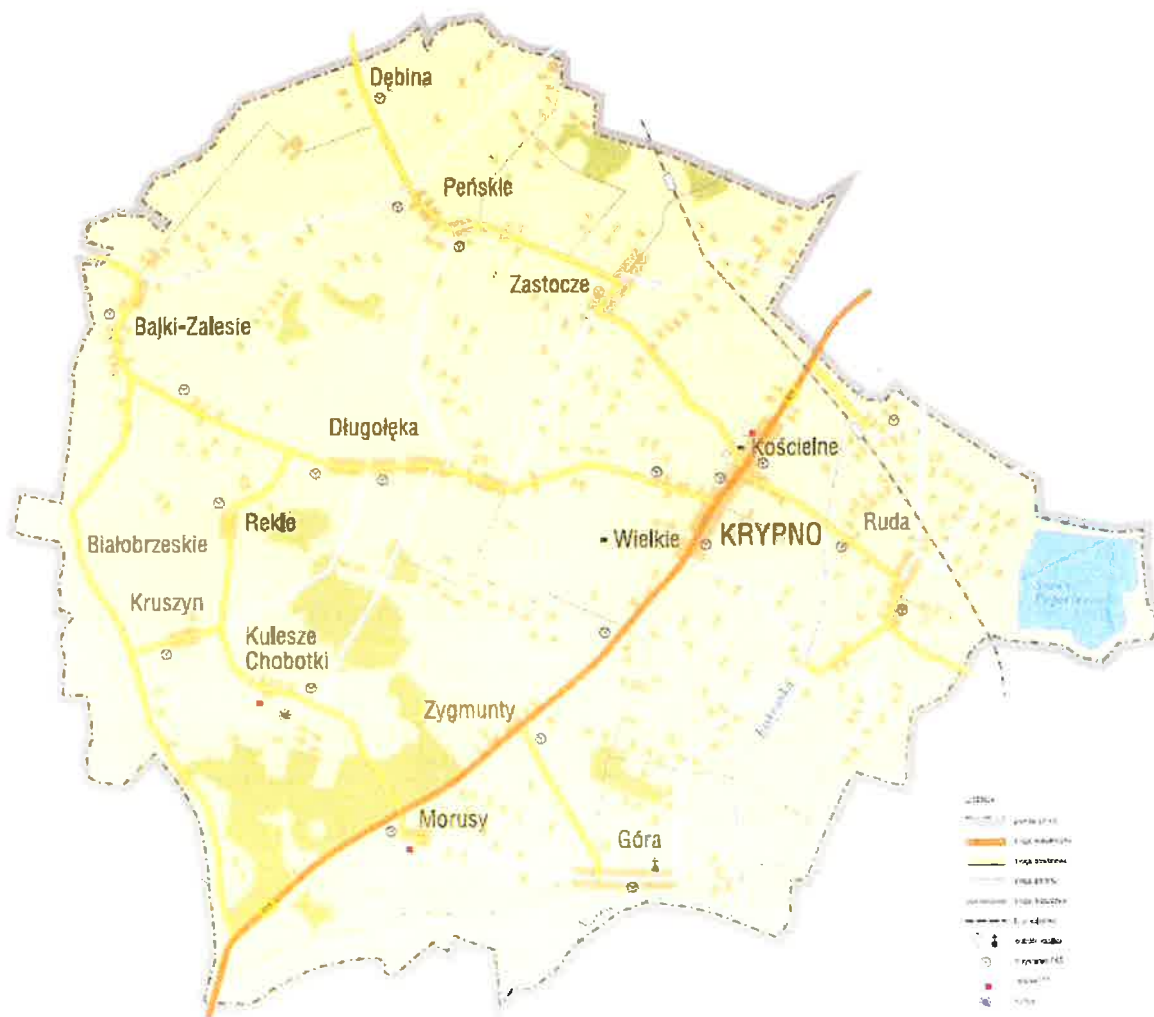
Spis treści

I.	Informacje ogólne	1
1.	Ogólna charakterystyka gminy Krypno	1
2.	Demografia	3
II.	Informacje dotyczące budżetu Gminy Krypno	4
1.	Dane ogólne	4
2.	Realizacja inwestycji w 2023 roku	5
III.	Informacja o stanie mienia Gminy Krypno	7
1.	Informacja o stanie mienia komunalnego	7
a)	Informacja o składnikach majątku stanowiących własność Gminy Krypno	8
b)	Grunty	8
c)	Budynki i lokale	8
d)	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	9
e)	Kotły, maszyny, urządzenia	9
f)	Środki transportu	9
g)	Wyposażenie	10
h)	Majątek Gminy stanowiący wyposażenie pozostałe	10
2.	Dane o innych niż własność prawach majątkowych Gminy	10
3.	Dochody Gminy Krypno uzyskane w 2023 roku z tytułu wykonania prawa własności i innych praw majątkowych	11
IV.	Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	11
1.	Ład przestrzenny	11
2.	Informacja o realizacji polityk, programów i strategii – Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krypno na lata 2016-2023	12
3.	Zasoby materialne Gminy	13
a)	Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy	13
b)	Zasady polityki czynszowej	13
c)	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych	13
d)	Program zagospodarowania nieruchomości zasobu	14
4.	Program opieki nad zabytkami	14
5.	Środowisko	15
a)	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krypno	15
b)	Gospodarka wodno-kanalizacyjna	15
c)	Gospodarowanie odpadami	15
d)	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	16
V.	Polityka społeczna	19
1.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych	19
2.	Ocena zasobów pomocy społecznej	21
3.	Gminny Program Wspierania Rodziny	22
4.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krypno na rok 2023	22
5.	Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi	23
VI.	Realizacja uchwał Rady Gminy Krypno	24
VII.	Informacja o współpracy z innymi JST	24
VIII.	Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	24

I. Informacje ogólne

1. Ogólna charakterystyka gminy Krypno (w tym demografia)

Gmina Krypno położona jest w północno-wschodniej Polsce w województwie podlaskim, w powiecie monieckim, na północny zachód od Białegostoku. W jej bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się gmina Dobrzyniewo Kościelne, Knyszyn, Mońki, Trzciannie i Tykocin. Siedzibą władz gminnych jest wieś Krypno Kościelne.

Gmina Krypno jest gminą wiejską. Jej powierzchnia wynosi 113 km². Znaczną część jej terenu stanowią grunty rolne (84%). Pozostałą część obszaru gminy stanowią grunty leśne (9%), grunty zabudowane i zurbanizowane (3%) i nieużytki (2%). W gminie Krypno znajduje się 15 miejscowości w ramach 16 sołectw.

Granice gminy Krypno wyznaczone są przez 3 rzeki. Północno-zachodnią granicę stanowi rzeka Nereśl, południową rzeka Narew, natomiast wschodnią granicę wyznacza rzeka Kulikówka.

Rzeki i zbiorniki wodne zajmują 335 ha, co stanowi ok. 2% obszaru gminy. Wody rzek są wykorzystywane głównie do nawadniania zmeliorowanych łąk i częściowo do celów rekreacyjnych.

Gmina Krypno leży na terenach posiadających zachowane w znacznym stopniu środowisko przyrodnicze, o wysokich walorach unikalnych w skali Europy. Wchodzi w skład makroregionu funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Od zachodu graniczy z Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Południowa część gminy obejmuje zasięgiem Dolinę Narwi.

Niewątpliwie najważniejszym walorem kulturowym gminy, jest Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia wraz z cmentarzem przykościelnym, kapliczkami na cmentarzu i ogrodzeniem. Każdego roku pielgrzymuje tu kilkadziesiąt tysięcy wiernych z całej Polski.

Gmina Krypno należy do następujących stowarzyszeń:

- 1) Stowarzyszenie Gmin Górnej Narwi,
- 2) Lokalnej Grupy Działania Narew,
- 3) Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego,
- 5) Związku Komunalnego Biebrza.

Na terenie Gminy Krypno w 2023 r. funkcjonowało jedno przedszkole samorządowe oraz dwie publiczne szkoły podstawowe.

Nazwa	Adres	Liczba uczniów (stan na 2023)	Organizacja zarządzająca
Przedszkole Samorządowe w Krypcie Kościelnym	Krypno Kościelne 48	100	Gmina Krypno
Szkoła Podstawowa w Krypcie Kościelnym	Krypno Kościelne 48	207	Gmina Krypno
Szkoła Podstawowa w Długołęce	Długołęka 50	49	SOS PPiN "Edukator" w Łomży

Animatorami życia kulturalnego na terenie Gminy Krypno są: Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Krypcie.

Upowszechnianiem kultury w Gminie Krypno zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Krypcie i sieć pięciu świetlic wiejskich na terenie Gminy Krypno:

- Świetlica wiejska w Długołęce II „Paryż”,
- Świetlica wiejska w Długołęce I „Warszawa”,
- Świetlica wiejska w Kruszynie,
- Świetlica wiejska w Górze,
- Świetlica wiejska w Zastoczcu.

2. Demografia

W gminie Krypno na koniec 2023 roku zamieszkiwało 3810 osób. Ludność Gminy stanowi około 0,33% ludności województwa podlaskiego i około 9,69% powiatu monieckiego.

Liczba mieszkańców gminy Krypno systematycznie maleje. W 2020 roku gmina liczyła 3916 mieszkańców, zaś w 2023 roku 3810 osób. Powodem tego zjawiska jest ujemny przyrost naturalny oraz migracja mieszkańców gminy.

Wykaz ludności (stan na dzień 31.12.2023r.)

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
BAJKI ZALESIE	268
BIAŁOBRZESKIE	10
DĘBINA	67
DŁUGOŁĘKA	652
GÓRA	378
KRUSZYN	140
KRYPNO KOŚCIELNE	368
KRYPNO WIELKIE	591
KULESZE-CHOBOTKI	82
MORUSY	32
PEŃSKIE	230
REKLE	48
RUDA	580
ZASTOCZE	286
ZYGMUNTY	78

Przyrost naturalny

	2020	2021	2022	2023
Urodzenia	29	39	37	29
Zgony	59	79	48	43

Mieszkańcy wg wieku i płci (stan na dzień 31.12.2023r.)

Przedział wiekowy	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
0-6 lat	125	146
7-18 lat	249	223
19-60 lat	1046	1171
pow. 60 lat	478	372
Razem:	1898	1912

II. Informacje dotyczące budżetu Gminy Krypno.

1. Dane ogólne.

Budżet Gminy Krypno na 2023r. uchwalony uchwałą Rady Gminy Krypno nr XLII/270/22 z dnia 30 grudnia 2022r. określił plan dochodów w kwocie 30.998.234zł, z tego dochody bieżące w kwocie 17.296.594zł, dochody majątkowe w kwocie 13.701.640zł, oraz plan wydatków w kwocie 32.408.434zł, z tego wydatki bieżące w wysokości 17.301.234zł oraz majątkowe w wysokości 15.107.200zł.

Deficyt budżetu gminy w wysokości 1.410.200zł planowano pokryć przychodami pochodzącymi z zaciąganych kredytów i pożyczek w kwocie 518.200zł oraz wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu w kwocie 892.000zł.

W trakcie realizacji budżetu w następstwie zmian jego realizacji ostateczne kwoty przedstawiały się następująco: dochody wykonane kwota **35.150.155,64zł**, wydatki wykonane to kwota **37.161.131,15zł**. Budżet został opracowany w oparciu o projektowane wielkości środków zewnętrznych i planowane wpływy dochodów własnych. W trakcie roku, w wyniku między innymi wpływu dotacji celowych, zmiany kwot subwencji ogólnej oraz wprowadzenia nowych zadań i zmiany kwot zadań inwestycyjnych po przeprowadzeniu zamówień publicznych były wprowadzane zmiany budżetowe po stronie dochodów i wydatków. Zadłużenie Gminy Krypno na 31.12.2023r. wynosiło **3.872.100zł**, co stanowi 11.02% dochodów wykonanych za rok 2023. Planowany do zaciągnięcia uchwałą budżetową kredyt w wysokości 1.490.000zł został zaciągnięty w kwocie 971.800zł. Całkowita spłata zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek wynikająca z harmonogramów spłat przypada na 31.12.2029r.

Dochody za 2023r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 9.225.76zł, natomiast wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 9.753,58zł zł.

Udział poszczególnych grup dochodów w dochodach ogółem w 2023r:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2023r.	Udział procentowy w dochodach ogółem
1. Dochody własne, w tym:	5.685.400,59	16.17
Podatek od nieruchomości	972.199,40	
Podatek rolny	555.081,55	
Podatek leśny	65.364,89	
Podatek od środków transportowych	13.783,00	
Inne podatki i opłaty (w tym opłaty za gospodarowanie odpadami)	1.284.950,69	
Dochody ze sprzedaży majątku gminy	12.994	

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych	1.243.215	
Pozostałe dochody	1.537.812,06	
2. Subwencje ogółem	10.998.662,35	31,30
w tym:		
subwencja oświatowa	3.301.386,00	
subwencja wyrównawcza	5.506.305,00	
środki na uzupełnienie dochodów gmin	1.794.452,35	
subwencja równoważąca	396.519,00	
3. Dotacje na zad. bieżące i inwestycyjne (własne i zlecone)	18.466.092,70	52,53
Razem dochody	35.150.155,64	100

Struktura wydatków w 2023r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2023	Udział procentowy w wydatkach ogółem
Wydatki bieżące	20.433.907,63	54,99
Wydatki majątkowe	16.727.223,52	45,01
Razem	37.161.131,15	100

Dochody własne bez subwencji uzyskiwane na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły w 2023 roku 709,46 zł. Średnia dla kraju wyniosła 2.246,66 zł/os.

2. Realizacja inwestycji w 2023 roku.

W roku 2023 padł rekord procentowy i kwotowy jeśli chodzi o wielkość wydatków inwestycyjnych w Gminie Krypno. Łącznie na wydatki i zakupy inwestycyjne wydano 16.727.223,52 zł. Kwota zrealizowanych wydatków na zadania inwestycyjne w 2023 roku stanowiła 45,01% wszystkich zrealizowanych wydatków budżetu Gminy Krypno ogółem.

Omawiając wydatki inwestycyjne w 2023 roku posłużymy się kolejnością zgodną z klasyfikacją budżetową.

Największą inwestycją w dziale Transport (600) była budowa dwóch odcinków drogi powiatowej z Krypna Kościelnego (od stadionu gminnego) do Peńskich o łącznej długości ok. 5,8 km. Koszt tej inwestycji w całości wyniósł 10.129.221 złotych, z czego w/w płatność w 2023 roku wyniosła 9.895.473 zł., a w tym kwota 399.824 zł stanowiła własny Gminy Krypno. W efekcie uzyskano utwardzone połączenie ww. wsi o szerokości jezdni wynoszącej 6 m i ulepszonych poboczach szerokości po 1 m. Wraz z inwestycją Powiatu monieckiego, która uzupełniała środkowy odcinek w/w drogi oraz odcinkiem od końca wsi Peńskie do wsi Boguszewo w Gminie Mońki, niemal cały odcinek przedmiotowej drogi na terenie Gminy Krypno został solidnie rozbudowany, a uzyskane parametry użytkowe i nośności mogą być absolutnym wzorem dla budowy dróg lokalnych w całym kraju.

Drugą z kolei największą inwestycją drogową było rozpoczęcie przebudowy drogi gminnej Ruda – kolonie Kulik, która polegała na wybudowaniu jezdni z betonu asfaltowego szerokości 3,5 m wraz z metrowymi poboczami z kamienia łamanego długości 998 m. Z racji uzyskania oszczędności przetargowych uzyskaliśmy zgodę Banku Gospodarstwa Krajowego na zwiększenie zakresu przebudowy drugiego odcinka przewidzianego do realizacji w 2024 roku, co sprawiło, iż w 2023 roku Wykonawca nie zrealizował sumarycznie 50% całego zadania i płatność za wykonane prace przesunęła się na 2024 rok. Jedynymi płatnościami były koszty map do celów projektowych oraz PFU dla drugiego odcinka w/w drogi.

Inne wydatki koncentrowały się na zakupie materiałów do przebudowy jezdni dróg w ramach funduszu sołectwa w Długotęce oraz zakup nowej koszarki drogowej. Były to środki własne Gminy.

W dziale Gospodarka Nieruchomościami (700) wykonano częściową rozbiórkę budynku poszkolnego w Górze oraz nowy plac zabaw również w Górze, na placu wieży widokowej.

W dziale Administracja Publiczna (750) zbudowano instalację fotowoltaiczną o mocy 10 kW przy budynku Urzędu Gminy, która od kwietnia 2023 zasilą Urząd Gminy w energię elektryczną. Inwestycja ta zapewniła wykonanie obowiązku oszczędzenia min 10 % zużycia energii elektrycznej w budynkach użyteczności publicznej w 2023 roku w stosunku do 2022 roku i będzie nam służyć przez wiele lat.

W dziale Bezpieczeństwo Publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w ramach funduszu sołectwa, rozpoczęto rozbudowę garażu OSP Kruszyn przy świetlicy wiejskiej w tej miejscowości.

W dziale Oświata i Wychowanie (801), zakończono realizację zadania pt. „Poprawa efektywności energetycznej, bezpieczeństwa i zagospodarowanie kompleksu szkolno-sportowego w Krypnie Kościelnym”. W 2023 roku w ramach tej inwestycji (okrojonej z racji rosnących kosztów) została wykonana nowa kotłownia napędzana głębinowymi pompami ciepła, całkowicie nowa instalacja elektryczna w całym budynku szkoły, wymienione oświetlenie w szkole i na hali widowiskowo-sportowej, wymieniona została część grzejników w szkole, a część została dobudowana, naprawiono wszystkie korytarze poprzez ułożenie posadzek z terakoty, wyremontowano łazienki, klatki schodowe i schody do budynku szkoły, została doprowadzona ciepła woda użytkowa do wszystkich łazienek w szkole oraz na halę

widowiskowo-sportową, ocieplony został dach szkoły, wymieniona została część orynnowania oraz cała instalacja odgromowa, cały budynek zostanie w środku pomalowany itd. Za realizację w/w inwestycji w 2023 roku wypłacono łącznie z nadzorem inwestorskim kwotę 4.766.000 zł, z czego kwota 4.683.500 zł stanowiła dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Zadań Strategicznych.

W dziale Gospodarka Komunalna i Ochrona Środowiska (900) wymieniono oświetlenie uliczne we wsiach: Długoleka, Rekle, Bajki Zalesie, Peńskie, Zastocze i Góra, za kwotę 326.000 zł redukując zużycie energii elektrycznej o około 60% przy zachowaniu wymaganych norm oświetlenia dla poszczególnych klas dróg publicznych. Wykonano również fragment (około 200 mb) wodociągu w Krypnie Wielkim, który docelowo będzie zachodnim bajpasem dla większości tej miejscowości.

W dziale Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego (921) kontynuowano budowę świetlicy wiejskiej w Bajkach Zalesiu poprzez realizację prac wykończeniowych w środku budynku, zakupie wyposażenia w ramach funduszu sołeckiego tej wsi oraz rozpoczęto prace przy zagospodarowaniu terenu przed budynkiem, na kwotę 475.000 zł. Były to środki własne Gminy Krypno. Zbudowano również kompletnie zakończony pod względem budowlanym budynek świetlicy wiejskiej w Rudzie z kwotą 893.000 złotych z czego 800.000 stanowiło dofinansowanie Rządowego Funduszu Polski Ład: Gminy popegierowskie, a resztę środki własne, w tym fundusz sołecki wsi Ruda. W ramach funduszy sołeckich Zastocza i Krypna Kościelnego z założono klimatyzację w budynku BP w Krypnie Kościelnym i świetlicy wiejskiej w Zastoczcu.

W dziale Kultura Fizyczna w ramach funduszu sołeckiego Krypna Wielkiego i Kościelnego na stadionie gminnym wymieniono część urządzeń stadionowych oraz doprowadzono energię elektryczną do zdalnie sterowanego zestawu do nawadniania stadionu.

III. Informacja o stanie mienia Gminy Krypno

- 1. Informację o stanie mienia komunalnego sporządzono zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023r. poz. 1270) oraz art. 43 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 poz. 40). Dane zostały opracowane na podstawie zapisów w księgach rachunkowych na stan 31 grudnia 2023r.**

Informacja o stanie mienia komunalnego zawiera:

- dane dotyczące przysługujących Gminie Krypno praw własności oraz dane o innych niż własność prawach majątkowych,*
- dane o zmianach w stanie mienia komunalnego,*
- dane o dochodach Gminy Krypno uzyskanych w 2023r. z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych,*
- inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego.*

a) Informacje o składnikach majątku stanowiących własność Gminy Krypno

L.p.	Opis majątku trwałego wg KRST	Wartość na dzień 31.12.2023r.
1.	Grunty	399.467,70
2.	Budynki i lokale	10.207.858,54
3.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	37.970.614,81
4.	Kotły, maszyny, urządzenia	4.653.362,69
5.	Środki transportu	2.082.976,25
6.	Wyposażenie	38.768,93
	Ogółem:	55.353.048,92

b) Grunty

Powierzchnia gruntów stanowiąca własność gminy Krypno wynosi 241,6688 ha w tym:

- grunty oddane w użytkowanie wieczyste 1,4493 ha,
- grunty oddane w dzierżawę 1,46 ha,

Struktura ogólnej powierzchni gruntów komunalnych:

- grunty pod drogami gminnymi – 204,6675 ha
- grunty pod wodami stojącymi – 0,3308 ha
- lasy - 3,4643 ha
- użytki rolne – 15,9378 ha
- grunty pozostałe – 11,5301 ha
- nieużytki – 5,7383 ha

Sprzedano działkę we wsi Peńskie o powierzchni 0,0328 ha.

c) Budynki i lokale

- budynek Urzędu Gminy – wykorzystywany jest dla potrzeb administracyjnych Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Część pomieszczeń jest wynajmowana,
- budynek poszkolny w Górze – zarządzany przez Gminę. W budynku znajdują się trzy mieszkania komunalne,
- budynek szkoły w Długołęce – przekazany w użyczenie Stowarzyszeniu „Eduktor”. W budynku znajduje się jedno mieszkanie komunalne,
- budynek hali widowiskowo-sportowej w Krypnie,
- budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Krypnie oraz budynki świetlic wiejskich w Zastoczu, Kruszynie, Górze, Długołęce „Warszawa” oraz Długołęce „Paryż”. W budynku świetlicy w Długołęce „Paryż” pomieszczenie na parterze jest wynajmowane pod działalność gospodarczą. Budynki oddane w użyczenie dla Gminnego Ośrodka Kultury,
- budynek świetlicy wiejskiej w Kuleszach Chobotkach, Peńskich i Rudzie zarządzany przez Gminę,

- dom sołecki we wsi Ruda,
- budynki strażnic OSP w Krypnie Kościelnym, Długołęce, Górze, Kruszynie i Peńskich,
- budynki gospodarcze: kompleks budynków garażowych przy ZSzP w Krypnie Kościelnym, baza magazynowo-sprzętowa z pomieszczeniem socjalnym w Krypnie Kościelnym 3,
- budynek hydroforni w Długołęce,
- dwa budynki oczyszczalni ścieków w Krypnie Wielkim oraz lokalna oczyszczalnia ścieków w Kruszynie i Reklach,
- stacja uzdatniania wody w Rudzie,
- szalet publiczny w Krypnie Kościelnym.

Wartość budynków i lokali zwiększyła się ze względu na wykonanie dokumentacji dotyczącej nadbudowy oraz zmiany w konstrukcji dachu Urzędu Gminy a także poprawy efektywności energetycznej, bezpieczeństwa i zagospodarowanie kompleksu szkolno-sportowego w Krypnie Kościelnym.

d) Obiekty inżynierii lądowej i wodnej

- pompownia wody w Krypnie Wielkim,
- urządzenia mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Krypnie Wielkim, Kruszynie i Reklach,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków – 29 szt.,
- wieża widokowa z wiatą w Górze wraz z placem zabaw,
- zabytkowa kapliczka dworska wraz z zabytkowym krucyfiksem w Bajkach Zalesie,
- moje boisko – ORLIK 2012, stadion sportowy, trybuny sportowe,
- plac targowy w Krypnie Kościelnym,
- sieć wodociągowa o długości 103,7 km,
- sieć kanalizacji ściekowej (w tym obiekty przepompowni) o długości 45,2 km,
- otwarte strefy aktywności fizycznej we wsi Krypno Kościelne, Peńskie, Bajki Zalesie, Długołęka „Paryż”, Zastocze, Góra,
- plac rekreacyjny we wsi Zygmunt i Ruda.

W 2023 roku zmodernizowano odcinek drogi powiatowej z Krypna Kościelnego do Peńskich. Rozbudowano infrastrukturę na stadionie w Krypnie Kościelnym poprzez wykonanie ławek metalowych oraz zasilania nawadniania boiska a także zakup krzesełek plastikowych. Wykonano odcinek sieci wodociągowej w miejscowości Krypno Kościelne o długości 649,5 m.

e) Kotły, maszyny, urządzenia

W roku 2023 zakupiono:

- streamer autoloader – urządzenie do wykonywania kopii bezpieczeństwa kluczowych systemów informatycznych w ramach projektu „Cyfrowa Gmina”,
- kosiarkę bijakową.

W roku 2023 wykonano instalację fotowoltaiczną na gruncie obok budynku Urzędu Gminy oraz klimatyzację w budynku GBP w Krypnie Kościelnym.

f) Środki transportu

- samochód pożarniczy – 5 szt,

- autobus A1010T i autobus TEMPESA,
- ciągnik ZEFIR,
- ciągnik C-360,
- przyczepa ciężarowa rolnicza,
- przyczepa PRONAR,
- koparko-ładowarka JCB,
- przyczepa lekka z pompą ciśnieniową PYTON,
- schodołaz gąsienicowy T 09,
- samochód Ford Transit Custom Kombi przystosowany dla osób z niepełnosprawnością,
- traktorek Alko na potrzeby stadionu sportowego,
- samochód ciężarowy Volkswagen Transporter T5,
- samochód Ford Transit Custom,
- samochód ciężarowy Volkswagen Transporter na oczyszczalnię ścieków,
- ciągnik rolniczy Deutz-Fahr,
- wóz asenizacyjny do obsługi sieci kanalizacyjnej.

f) Wyposażenie

W stosunku do poprzedniego roku wartość wyposażenia nie uległa zmianie.

h) Majątek Gminy Krypno stanowiący wyposażenie pozostałe:

- wiata rekreacyjna w msc. Bajki Zalesie,
- altana z wyposażeniem w msc. Peńskie,
- garaż blaszany 2 szt,
- samochód Ford Galaxy,
- zadymiarka kanałowa do obsługi sieci kanalizacyjnej,
- kosiarka samojezdna do trawy zakupiono z funduszu sołectkiego wsi Kruszyn,
- pompa oczyszczalnia ścieków Kruszyn

W 2023 roku wykonano montaż klimatyzacji z funkcją grzania na piętrze w Urzędzie Gminy. W ramach projektu „Cyfrowa Gmina” zakupiono sprzęt komputerowy – 2 szt. zestaw komputerowy, 5 szt drukarek do kodów kreskowych, router, switch. W ramach środków własnych oraz z funduszu sołectkiego zakupiono umundurowanie dla strażaków z jednostek OSP w Gminie Krypno. Natomiast ze środków otrzymanych w ramach dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego zakupiono lancę kominową do OSP Krypno. Ze środków funduszu sołectkiego dokupiono urządzenia zabawowe do Zastocza oraz ze środków własnych altanę, stoły i ławy do Zygmunta.

W 2023r. sprzedano samochód Mercedes Benz VITO (gospodarka komunalna)

2. Dane o innych niż własność prawach majątkowych Gminy.

1. Ograniczone prawa rzeczowe

Hipoteka na nieruchomościach dotycząca osób fizycznych

- stan na dzień 31.12.2023r. – 46.237,43

2. Długoterminowe aktywa finansowe

- akcje Giełdy Rolno-Towarowej na kwotę 9.900,00 zł,

- udziały w BIOM sp. z o.o (80 szt) na kwotę 40.000 zł,
- udziały w BIOM – TRANS sp. z o.o. (60 szt) na kwotę 30.000 zł.

3. Dochody Gminy Krypno uzyskane w 2023 roku z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Sprzedaż gruntów	3.494,00
2.	Sprzedaż innych składników majątkowych	9.500,00
3.	Opłaty za wieczyste użytkowanie	4.368,72
4.	Opłaty za dzierżawę i użytkowanie, najem lokali, świetlic i lokali mieszkalnych	65.751,16
7.	Opłaty za obsługę i konserwację przydomowych oczyszczalni	23.773,08
8.	Opłata za usługi na rzecz osób fizycznych - wywóz szamba, wynajem sprzętu	41.315,84
9.	Wpłaty za wodę i ścieki	1.028.516,06
10.	Opłata za przyłącza i wymianę wodomierzy	29.668,57
11.	Czynsze za dzierżawę obwodów łowieckich	3.293,22
12.	Opłata za zajęcie pasa drogowego	7.128,02
13.	Opłata adiacencka	76.213,80
	Razem:	1.293.022,47

IV. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.

1. Ład przestrzenny.

Obszar gminy nie jest objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Kształtowanie ładu przestrzennego następuje w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego bądź decyzji o ustaleniu warunków zabudowy. W roku ubiegłym wydano 69 decyzji: 55 ustalającą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz 14 decyzji ustalającą zabudowę inną z czego łącznie 3 decyzje były negatywnych.

W związku z wprowadzeniem obowiązku uchwalenia planu ogólnego wynikającego z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.), plan ogólny stanowić będzie obowiązkowy dokument planistyczny obejmujący obszar gminy, który zastąpi dotychczasowe obowiązujące Studium

Zagospodarowania Przestrzennego Gminy przyjęte uchwałą Nr XIX/106/2000 z dnia 5 grudnia 2000 r. Rady Gminy Krypno.

Gmina Krypno jest w trakcie sporządzania Strategii Rozwoju Gminy, która jest pierwszym etapem przed uchwaleniem przez Radę Gminy Krypno o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego gminy.

2. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii - Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krypno na lata 2016-2023.

Podstawowym i aktualnym, dokumentem programowym Gminy Krypno był w 2023 roku „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krypno na lata 2016-2023” przyjęty Uchwałą Rady Gminy Krypno Nr XII/74/2016 z dnia 15 stycznia 2016 r. i zmieniony uchwałami Rady Gminy Krypno Nr XXII/120/2017 z dnia 30 stycznia 2017 roku oraz Nr XVII/108/20 z dnia 7 lipca 2020 roku.

Aby nie powielać co roku omawiania zadań wykonanych w latach wcześniejszych skupimy się na zadaniach zrealizowanych w 2023 roku oraz pozostałych do zrealizowania.

Przedstawiamy szczegółowy opis realizacji zadań według ich umieszczenia w tabeli Nr 46:

- Zadanie numer 2: Budowa świetlicy wiejskiej w Rudzie – W 2023 roku został wybudowany kompletnie budynek nowej świetlicy wiejskiej na działce 424/1 położona w centrum wsi. Koszt zadania wyniósł łącznie z nadzorem budowlanym 893 tys. zł. Pozostała kwestia wyposażenia budynku w środku oraz zagospodarowania budynku.
- Zadanie numer 3: Budowa świetlicy wiejskiej w Bajkach Zalesiu – w 2023 roku budynek został wykończony w środku, zostało zakupione część wyposażenia oraz rozpoczęto pracy przy zagospodarowaniu terenu przed budynkiem. W chwili obecnej budynek jest użytkowany, pozostało do wykonania część zagospodarowania terenu za budynkiem. Ze względu na znaczny koszt tego zadania będziemy dążyć do pozyskania środków na ten cel z zewnątrz.
- Zadanie numer 5: Przebudowa dróg gminnych z Rudy do Krypna Wielkiego i Góry. W 2023 roku uzyskano decyzję Starosty monieckiego obejmującą pozwolenie na realizację rozbudowy drogi z Krypna Wielkiego do drogi Ruda-Góra (bez odcinka około 150 mb) oraz pozyskano niezbędny teren wypłacając stosowne odszkodowanie dotychczasowym właścicielom. Pozyskano również dofinansowanie do budowy dróg na terenie Gminy Krypno w kwocie blisko 10 mln złotych z czego około 60% zostanie wydanych na rozbudowę drogi Ruda – Góra na odcinku Rudy i Krypna Wielkiego w latach 2024-2025.
- Zadanie numer 13 Zadanie polegające na rozbudowanie drogi osiedlowej nr 104767B w całości zostanie zrealizowane w 2024 roku.
- Zadanie numer 14: W 2023 roku wymieniono oświetlenie uliczne w Długołęce, Reklach, Bajkach Zalesiu, Peńskich, Zastoczu i Rudzie. Ze względu na brak środków do zakończenia zadania pozostało wymienienie oświetlenia w Rudzie i Zygmuntach i fragmencie Bajek Zalesia. Zadanie to ostatecznie zakończono wiosną 2024 roku.

Podsumowując: do pełnej realizacji planu pozostały do wykonania zadania numer 5 i części zadania numer 13, które przewiduje się do realizacji w latach 2024-2025, dysponując już źródłami finansowania. Ogólnie cały realizację planu należy ocenić pozytywnie i należy dodać, iż oprócz zadań przewidzianych w nim do realizacji, przeprowadzono inne, bardzo duże inwestycje na terenie Gminy Krypno bądź to w substancji własnej, bądź na drogach powiatowych.

W związku z koniecznością uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy na lata kolejne, w chwili obecnej trwają prace nad jej napisaniem.

3. Zasoby materialne Gminy.

- a) **Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy** został uchwalony na lata 2021 – 2026 przez Radę Gminy Krypno uchwałą zmieniającą w dniu 22 czerwca 2022 roku. Program obejmuje m.in. prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy, analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali, planowaną sprzedaż lokali i zasady polityki czynszowej.

Na koniec 2023 roku gmina posiadała 4 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni użytkowej 183,50m² zlokalizowanych w budynkach szkolnych w Długołęce (2 mieszkanie) oraz w Górze – 2 mieszkania. Mieszkaniowym zasobem gminy zarządza Gmina Krypno. Należne czynsze mieszkaniowe są regulowane na bieżąco.

- b) **Zasady polityki czynszowej** uchwalone zostały Uchwałą Rady Gminy Krypno dnia 08 grudnia 2021 roku. Obejmują ustalanie stawki podstawowej czynszu, jego zmiany i waloryzacji oraz czynniki podwyższające i obniżające stawkę czynszu za 1m² mieszkania.

- c) **Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych** został przyjęty Zarządzeniem Wójta Gminy Krypno z dnia 02 stycznia 2024 roku na okres trzyletni 2024-2026. Plan określa główne kierunki działań Gminy i zawiera w szczególności zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w wieczyste użytkowanie, prognozę dotyczącą nabywania, udostępniania oraz zbywania nieruchomości, osiągniętych wpływach i ponoszonych wydatkach.

Łączna powierzchnia gruntów stanowiących własność gminy Krypno wynosi na 31 grudnia 2023r ogółem 241,6688 ha .

W trwałym zarządzie znajduje się ogółem 1,4008 ha gruntów gminnych, są to grunty w trwałym zarządzie placówki oświatowej w Krypnie Kościelnym.

W wieczystym użytkowaniu znajduje się ogółem gruntów gminnych 1,4493 ha.

Dochody za wieczyste użytkowanie w 2023 roku wyniosły 4.368,72 złotych.

W użytkowaniu na podstawie umów dzierżawy znajdują się 3 działki. Dwie z nich we wsi Ruda i jedna we wsi Rekle.

- d) **Program zagospodarowania nieruchomości zasobu** mający na celu poprawę wykorzystania i racjonalizacji zasobu określa następujące zasady jako priorytetowe:
- 1) dążenie do jak największego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy
 - 2) racjonalizacja i urealnienie opłat czynszu,
 - 3) racjonalnie gospodarowanie środkami z budżetu gminy przeznaczonymi na utrzymanie gminnego zasobu, utrzymanie działek rolnych w zasobie jako rezerwy do ewentualnych zamian nieruchomości niezbędnych dla realizacji celów publicznych.

4. Program opieki nad zabytkami

Gmina realizowała Program opieki nad zabytkami na lata 2021-2024. Program spełniał warunki art. 87 ust. 3, określone w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840). Rada Gminy Krypno przyjęła program uchwałą Nr XXI/125/20 z dnia 24 listopada 2020 r.

Program zawiera m.in.:

- charakterystykę zasobów i analizę stanu dziedzictwa kulturowego
- ocenę stanu zabytków,
- założenia programowe i zdania,
- wykazy stanowisk archeologicznych,
- wykaz zabytków nieruchomych,
- wykaz zabytków ruchomych wpisanych do ewidencji zabytków województwa podlaskiego.

Liczba zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków:

- Nieruchome: 47;
- Archeologiczne: 93;
- ruchome:
 - rzeźby 7 szt.
 - obrazy 3 szt.
 - zespół plaketek wotywnych 21 szt.
 - organy 1 szt.
 - ołtarz 3 szt.
 - ambona 1 szt.
 - tabernakulum 1 szt.

W dniu 31.03.2023 r. Gmina Krypno złożyła wniosek o dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na zadanie pn. „Przeprowadzenie prac konserwatorskich części wnętrza kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP w Krypnie” na kwotę 1.000.000 zł. Otrzymano pozytywną decyzję Prezesa Rady Ministrów oraz promesę do realizacji zadania. Kwota promesy wynosi 980.000,00 zł, co stanowi 98% kwoty dotacji. Pozostałe 2%, czyli

20.000 zł na realizację inwestycji zostanie pokryte z środków budżetu Gminy Krypno. Termin realizacji zadania to 31.07.2025 r.

W dniu 16.08.2023 r. Gmina Krypno złożyła wniosek o dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na zadanie pn. „Naprawa i hydroizolacja fundamentów oraz strefy cokołowej budynku kościoła w Krypnie Kościelnym” na kwotę 397.000 zł. W dniu 04.10.2023 r. otrzymano wstępną promesę do realizacji zadania.

Kwota wstępnej promesy wynosi 389.060,00 zł. Termin realizacji zadania to 30.06.2025 r. (zgodnie ze złożonym wnioskiem).

5. Środowisko.

a) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krypno

Uchwałą Nr XLI/267/22 Rady Gminy Krypno z dnia 29 listopada 2022 r. przyjęto "Program ochrony środowiska na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 roku dla Gminy Krypno". Dokonano w nim oceny stanu środowiska na terenie gminy Krypno w określonych obszarach interwencyjnych takich jak: ochrona klimatu i jakości powietrza, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarowanie odpadami oraz zapobieganie powstawaniu odpadów, określono cele i planowane przedsięwzięcia.

b) Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Gmina Krypno zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć wód podziemnych – Stacji Uzdatniania Wody w Długołęce i Stacji Uzdatniania Wody we wsi Ruda. Stacja Uzdatniania Wody w Długołęce obsługuje większość miejscowości zaopatrzonej w wodociąg na terenie Gminy Krypno.

Ilość pobranej wody w 2023 r. wyniosła łącznie 304 619 m³, z czego 258 345 m³ z SUW Długołęka i 46 274 m³ z SUW Ruda.

Gmina Krypno jest zobowiązana do ponoszenia opłat stałych oraz opłat zmiennych za każdy kwartał danego roku na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Opłaty stałe są naliczane na podstawie danych zawartych w pozwoleniach wodnoprawnych natomiast opłaty zmienne zależne są od ilości odprowadzonych ścieków oraz substancji wprowadzonych ze ściekami do wód (kg).

Opłaty stałe i zmienne z tytułu poboru wód wyniosły w 2022 r. 29 745,75 zł

Oczyszczalnia ścieków w Krypnie Wielkim o wielkości 3400 RLM obsługuje większą część skanalizowanych wsi w Gminie Krypno. Łączna ilość ścieków oczyszczonych w 2023 r. z trzech oczyszczalni wyniosła 98 726,254 m³, z czego:

- 93 710 m³ z oczyszczalni ścieków w Krypnie Wielkim,
- 3 803,254 m³ z oczyszczalni ścieków w Kruszynie,
- 1 213 m³ z oczyszczalni ścieków w Reklach.

Opłaty stały i zmienne w 2023 r. za odprowadzanie ścieków do wód wyniosły 5 139,25 zł.

c) Gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Krypno odbiorem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zajmowała się firma MPO Sp. z o.o., ul 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok wyłoniona w przetargu z którą podpisano umowę na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Od 2020 r. zagospodarowaniem odpadów zajmowała się Spółka BIOM z siedzibą w Dolistowie Starym I 144, 19-123 Jaświły, która posiada następujące instalacje do zagospodarowania odpadów:

-odpady zmieszane i zielone- Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Koszarówce ze Stacją Przeladunkową w Miejscowości Świerzbienie;
-odpady zebrane selektywnie- Zakład Recyklingu w Dolistowie Starym.

Rada Gminy Krypno Uchwałą z dnia 30 grudnia 2022r. ustaliła szczegółowy sposób i zakres świadczenia w/w usług. Ustalono, iż odpady komunalne będą odbierane z następującą częstotliwością:

- a) Zmieszane odpady komunalne z budynków mieszkalnych jednorodzinnych:
 - w sezonie letnim (kwiecień – październik) z częstotliwością co dwa tygodnie;
 - w sezonie zimowym (listopad – marzec) z częstotliwością jeden raz w miesiącu.
- b) odpady ulegające biodegradacji z budynków jednorodzinnych:
 - w sezonie letnim (kwiecień – październik) z częstotliwością co dwa tygodnie;
 - w sezonie zimowym (listopad – marzec) z częstotliwością jeden raz w miesiącu.
- c) Selektywnie zebrane odpady komunalne:
 - odbierane z częstotliwością jeden raz w miesiącu z budynków mieszkalnych, jednorodzinnych i wielolokalowych
- d) Popiół i żużel z palenisk domowych:
 - jeden raz na 2 miesiące na koniec okresów: styczeń-luty, marzec- kwiecień, wrzesień- październik, listopad-grudzień z budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielolokalowych
- e) Zmieszane odpady komunalne z budynków mieszkalnych wielolokalowych :
 - w sezonie letnim (kwiecień-październik)- z częstotliwością jeden raz w tygodniu,
 - w sezonie zimowym (listopad-marzec)- z częstotliwością jeden raz w miesiącu;
- f) Odpady ulegające biodegradacji z budynków mieszkalnych wielolokalowych:
 - w sezonie letnim (kwiecień-październik)- z częstotliwością jeden raz w tygodniu,
 - w sezonie zimowym (listopad-marzec)- z częstotliwością jeden raz w miesiącu.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:

- worek żółty- tworzywa sztuczne i metale;
- worek zielony- szkło;
- worek niebieski- papier;
- worek szary/przezroczysty- popiół i żużel z palenisk;
- worek brązowy- odpady ulegające biodegradacji.

Na terenie Gminy Krypno funkcjonował Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do którego właściciele nieruchomości w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogli dostarczyć następujące frakcje odpadów komunalnych: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, bioodpady, opakowania wielomateriałowe, niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe, odpady nie kwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi w szczególności igieł i strzykawek; odpady budowlane i rozbiórkowe; przeterminowane leki; zużyte baterie i akumulatory; zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; zużyte opony; popiół i żużel z palenisk domowych; tekstylia i odzież. PSZOK znajdował się w Krypnie Kościelnym 21 B i był czynny od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-15.00.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów zmieszanych i segregowanych zebranych z terenu Gminy Krypno w 2023 r.

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów
20 01 02	Szkło	56,46 Mg
20 01 39	Tworzywa sztuczne	68,62 Mg
20 01 01	Papier i tektura	17,44 Mg
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	405,92 Mg
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	8,54 Mg
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	19,61 Mg
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane selektywnie	34,78 Mg
200307	Odpady wielkogabarytowe	0,86 Mg

Ilość odpadów wysegregowanych ze zmieszanych odpadów komunalnych

Kod odebranych odpadów	Rodzaj wyselekcjonowanych odpadów z odebranych	Masa odebranych odpadów
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	2,1042 Mg
15 01 04	Opakowania z metali	10,3522 Mg
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	1,6640 Mg
19 12 02	Metale żelazne	4,6416 Mg
19 12 01	Papier i tektura	19,6002 Mg

19 12 04	Tworzywa sztuczne i guma	06268 Mg
19 12 07	Drewno inne niż wymienione w 19 12 06	0,3268 Mg
16 02 16	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 05	0,8593 Mg
19 12 03	Metale nieżelazne	0,0740 Mg
19 12 05	Szkło	0,49539 Mg

Ilość odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2023 r.

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów
16 01 03	Zużyte opony	3,100 Mg
20 01 36	Żelazo i stal	0,6010 Mg
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	35,7800 Mg
20 01 39	Tworzywa sztuczne	2,900 Mg
20 01 02	Szkło	3,400 Mg
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0015 Mg

Osiągnięte poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia

- a) Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: **16,61 %**,
- b) Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących: **46%**,

d) Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Na terenie Gminy Krypno w 2017 r. przeprowadzono pełną inwentaryzację wyrobów zawierających azbest i uchwalono aktualizację Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krypno na lata 2009-2032. W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji uzyskano dokładne informacje o ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Krypno, która wówczas wyniosła 4127,38 Mg (osoby fizyczne i prawne).

W dniu 31.08.2023 r. Urząd Gminy Krypno złożył wniosek o dofinansowanie dla przedsięwzięć objętych Programem Priorytetowym „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Część 1) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodnie z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”. Wniosek obejmował zadanie usuwania azbestu z gospodarstw domowych, którzy pokrycie dachowe wymienili na własny koszt, w ilości 153,85 Mg i kwotę 123 080 zł. W dniu 13.11.2023 r. Urząd

Giny Krypno otrzymał z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej informację o przyznanej dotacji na w/w zadanie w kwocie 48 800,72 zł.

W dniu 1.12.2023 r. Gmina Krypno podpisała umowę z firmą Logistyka Odpadów na realizację zadania pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Krypno” w ilości 63,05 Mg za kwotę 47 665,80 zł brutto. Termin realizacji zadania od dnia podpisania umowy do 15.01.2024 r.

V. Polityka Społeczna.

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 przyjętej Uchwałą Nr XXVII/173/21 Rady Gminy Krypno z dnia 26 października 2021 r. określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. W Strategii wyróżniono:

- misję gminy - stanowi cel nadrzędny przy planowaniu działań rozwojowych w gminie;
- cele strategiczne- wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie;
- cele operacyjne - są celami szczegółowymi dla celów strategicznych, zawierają propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Misja Gminy Krypno na lata 2021-2030 brzmi:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Krypno odpowiednich warunków do życia i rozwoju poprzez przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz wykluczeniu społecznemu.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

1. Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą.
2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie
3. Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom.

Realizacja *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krypno na lata 2021 - 2030* opierać będzie na realizacji trzech celów strategicznych:

1. Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych dotkniętych długotrwałą chorobą
2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie
3. Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom

Powyższe cele realizowane były poprzez:

- zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego poprzez wsparcie finansowe rodzin mających na utrzymaniu dzieci, wypłaty świadczeń na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka (zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia z pomocy społecznej, wypłata stypendiów szkolnych), prowadzenie postępowań związanych z przyznawaniem Karty Dużej Rodziny;
- współpraca pracowników socjalnych i asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz rodziny (placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, organizacje pozarządowe) w zakresie diagnozy zagrożeń wychowawczych oraz potrzeb i udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży szkolnej;
- wprowadzenie do rodzin niewydolnych wychowawczo asystenta rodziny;
- udzielanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego służącego zminimalizowaniu problemów rodziny;
- zapewnienie w placówkach oświatowych pomocy pedagogów w zakresie emocjonalnego wsparcia dzieci i młodzieży;
- prowadzenie pozalekcyjnych zajęć w placówkach oświatowych;
- współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej;
- prowadzenie zajęć w GOK i świetlicach wiejskich dla mieszkańców gminy (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy) i imprez kulturalnych łączących i integrujących społeczność.
- kontynuacja zajęć sportowych na terenie gminy;
- promocja zdrowego stylu życia, edukacja w zakresie ochrony zdrowia, pogadanki, spotkania, badania profilaktyczne.

W dalszym ciągu uczniowie mogli uczestniczyć w organizowanych konkursach i zawodach sportowych. Ponadto szeroką ofertę zajęć - skierowaną do dzieci i młodzieży - oferowała Gminna Biblioteka Publiczna w Krypcie Kościelnym i Gminny Ośrodek Kultury w Krypcie Wielkim. Dzieci i młodzież miały możliwość udziału w wielu projektach i przedsięwzięciach. W dalszym ciągu opiekę w 2 przedszkolach na terenie gminy miały zapewnione najmłodsze dzieci.

Ponadto podejmowano działania ukierunkowane na:

- zwiększenie szans podjęcia pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia;
- współpracowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, poradnictwa zawodowego dla długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej;
- w celu rozwiązania sytuacji kryzysowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzono poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób doznających przemocy w rodzinie, kierowano osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych,
- współpracowano z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Leczenia Uzależnień i sądem w zakresie poradnictwa i wymiany informacji.

W celu wsparcia mieszkańców Gminy Krypno podjęto współpracę z Bankiem Żywności Suwałki – Białystok i zorganizowano dostawę żywności dla mieszkańców gminy (POPŻ 2014-2020 Podprogram 2021 Plus). Pracownicy GOPS rozdawali pozyskane artykuły żywnościowe z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego 210 osobom z terenu Gminy Krypno znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Przekazano 3,23010 ton żywności w formie 420 paczek żywnościowych.

W ramach swojej działalności przedstawiciele szkół, Gminnego Ośrodka Zdrowia, Policji, Gminnego Ośrodka Kultury kontynuowali:

- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkoły podstawowej i na temat zasad bezpieczeństwa w ruchu pieszym;
- powszechną edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych
- rozbudowywano infrastrukturę służącą aktywności sportowej i rekreacyjnej.

2. Ocena zasobów pomocy społecznej

Ocena zasobów pomocy społecznej odzwierciedla działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krypnie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Dokonana ocena dowodzi, iż działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krypnie przynosi zamierzone rezultaty.

Pomoc i wsparcie w gminie Krypno z pomocy społecznej w 2023 roku uzyskało 126 osób, co stanowiło 3,31% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia wzrosła o 6 rodzin. W gminie Krypno najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krypnie w 2023 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, wielodzietność, niepełnosprawność.

Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 180 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 39 rodzin. Całkowita kwota przyznanych świadczeń rodzinnych wyniosła 1.703.943,20 i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 1.147.203,98zł.

W gminie Krypno środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2023 roku 3.358.660,13zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zmalał o 3.853.129,80zł. W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 2.235.326zł co stanowi 66,55% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 1.000.211,94zł co stanowi 29,78% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 81.846,13zł co stanowi 2,44% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 41.276,06zł co stanowi 1,23% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: 855- Rodzina, 852- Pomoc społeczna, 851 – Ochrona zdrowia.

Dane liczbowe ukazują, że skala potrzeb społecznych oraz skala możliwości ich zaspokojenia utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Na podstawie przedstawionych danych i analizy sytuacji można sformułować następujące wnioski i rekomendacje:

1. zdecydowana większość osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej otrzymuje pomoc z powodu ubóstwa i bezrobocia;
2. trwały brak pracy powoduje narastanie wielu negatywnych kwestii społecznych, takich jak obniżenie standardu życia, pojawienie się poczucia krzywdy, frustracji, sprzyja izolacji społecznej, staje się czynnikiem utraty kwalifikacji zawodowych, wpływa negatywnie na stan zdrowia, wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych. Długotrwały brak pracy powoduje szybką degradację ekonomiczną

jednostki i rodziny, potęguje biedę, rozszerza sferę ubóstwa i wykluczenia społecznego. Należałoby podjąć wszelkie możliwe działania, aby zmotywować społeczeństwo do aktywnego poszukiwania pracy, rejestrowania się w PUP, przekwalifikowania i doksztalcania.

3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby i niepełnosprawności utrzymuje się na wysokim poziomie. Ważne jest, że działający na terenie gminy ZAZ w Rudzie stał się miejscem pracy dla niepełnosprawnych i pełnosprawnych mieszkańców gminy.
4. W wyniku starzenia się społeczeństwa wzrasta liczba osób starszych, które wymagają całodobowej, stałej opieki i pomocy. Kierowanie osób do DPS jest znacznym obciążeniem budżetu gminy, gdyż wpływają na to rosnące koszty utrzymania mieszkańców w DPS.
5. W wyniku starzenia się społeczeństwa zauważamy potrzebę organizowania pomocy w miejscu zamieszkania (pomoc asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością, usług opiekuńczych, sąsiedzkich).

3. Gminny Program Wspierania Rodziny

W Gminie Krypno podejmowanych jest szereg działań na rzecz dziecka i rodziny. Nadal jednak występują problemy i negatywne zjawiska społeczne, które w sposób pośredni bądź bezpośredni oddziałują na rodzinę. Rodziny borykają się z wieloma problemami, które prowadzą do powstawania trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić wykorzystując własne środki, zasoby, uprawnienia i możliwości.

Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Krypno na lata 2022 – 2024 zakłada następujący **cel główny**: „Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania” oraz następujące cele szczegółowe:

CEL I - Promowanie wartości rodziny, wspieranie form organizacji wolnego czasu i działania

edukacyjne służące umacnianiu więzi rodzinnych.

CEL II – Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin z dziećmi.

CEL III - Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2023 zostało przedstawione na sesji Rady Gminy Krypno 8 marca 2024r.

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krypno na rok 2023

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Krypno na lata 2022-2025.

Założone w Programie cele to:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
- podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad obrotu napojami alkoholowymi, występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego.

W ramach swojej działalności członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzali rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu. Motywowali je do podjęcia terapii, zaprzestania spożywania alkoholu, przedstawiali miejsca, w których mogą otrzymać niezbędną pomoc i wsparcie. Kontynuowano działalność Punktu Konsultacyjnego, w którym w każdą środę dyżur pełniła terapeutka uzależnień. W 2023 roku do Komisji wpłynęło 19 wniosków o leczenie odwykowe. W toku podjętej procedury motywowano osoby do podjęcia terapii, kierowano do biegłych sądowych i w 11 sprawach skierowano wnioski do sądu o leczenie odwykowe.

Ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współfinansowano działania profilaktyczne organizowane przez szkoły, GOK, GBP i inne podmioty. Finansowano zajęcia sportowe i trzeźwościowe. Ogółem w 2023 roku na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii wydatkowano kwotę 87.287,79zł.

5. Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Rada Gminy co roku uchwała Program współpracy Gminy Krypno z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program ten uchwalany jest na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2023 roku za priorytetowe przyjęte zostały następujące zadania:

- 1) promowanie działań dotyczących kultury fizycznej, turystyki, zdrowego trybu życia i profilaktyki;
- 2) ochrona zdrowia;
- 3) wspieranie edukacji kulturalnej i działań artystycznych;
- 4) edukacja ekologiczna społeczeństwa związana z wdrażaniem selektywnej zbiórki odpadów;
- 5) rozwijanie aktywności ruchowej i aktywności osób niepełnosprawnych;
- 6) działalność edukacyjna na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym;
- 7) podtrzymywanie tradycji regionalnej;
- 8) integracja mieszkańców;
- 9) zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom poprzez prowadzenie schroniska dla zwierząt.

W 2023r. po przeprowadzeniu konkursu ofert Gmina Krypno wsparła dwa zadania publiczne: upowszechniania kultury fizycznej i sportu – dotacja w kwocie 130.000,00 zł oraz zapobieganie

bezdolności zwierząt poprzez prowadzenie schroniska dla zwierząt – dotacja w kwocie 72.524,21 zł.

W ramach współpracy poza finansowej pomiędzy gminą Krypno a organizacjami pozarządowymi wymieniało informacje w zakresie planowania działalności i współdziałania w celu zharmonizowania kierunków ustalonych w programie, stosowano zasadę wynajmu i użyczenia lokali stanowiących własność gminy dla organizacji na preferencyjnych zasadach oraz zlecano organizacjom realizację zadań ustalonych w Programie w sposób określony w ustawie.

VI. Realizacja uchwał Rady Gminy.

Rada Gminy Krypno w roku 2023 podjęła 62 uchwały, z czego:

- 30 objętych było nadzorem Wojewody Podlaskiego.
- 32 objętych było nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku.
- 29 zostało opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Organy nadzoru nie stwierdziły nieważności żadnych uchwał.

VII. Informacja o współpracy z innymi JST.

W 2023 roku Gmina Krypno zakończyła zadanie rozbudowy drogi powiatowej z Krypna do Peńskich. Ze względu na wzrost cen musieliśmy zrezygnować z części zadania, wobec czego odcinek drogi od drogi woj. 671 do stadionu gminnego długości ok. 330 m nie jest rozbudowywany a odcinek 700 m od obszaru zabudowy zwartej wsi Zastocze w kierunku Peńskich zrealizował Powiat moniecki. Uzgodniono również z Powiatem monieckim, iż wkład własny w kwocie wstępnej wynoszącej 500 tys. zł zostanie opłacony po 250 tys. od jednostki, jednak ze względów bezpieczeństwa należało wykonać barierę energochłonną pod Zastoczem, co zwiększyło nasz wkład do kwoty ponad 300 tys. zł.

W 2023 roku kontynuowano współpracę z Gminą Dobrzyniewo Duże w kwestii połączenia autokarowego Krypno Kościelne – Białystok, z dofinansowaniem Wojewody Podlaskiego. Koszt własny tego zadania w 2023 roku wyniósł około 540 tys. zł i obejmował dopłatę do 10 kursów w dni powszednie, 5 – w soboty oraz 2 w niedziele i święta na wyżej wymienionej trasie. Jest to znaczący wydatek dla Gminy Krypno, ale takie działanie daje możliwość codziennego dojazdu do szkoły i pracy w Białymstoku za niewielką cenę, bez konieczności tam zamieszkania, co znacząco integruje młodszych mieszkańców z naszą gminą.

VIII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

Rok 2023 był czwartym pełnym rokiem naszej przynależności do Związku Komunalnego Biebrza oraz jego spółki BIOM Sp. z o. o. zajmującej się zagospodarowaniem odpadów komunalnych. Spółka BIOM Sp. z o. o. w 2023 przeprowadzała gruntowną wymianę swoich linii do przetwarzania odpadów pod kontem automatyzacji, co w dłuższej perspektywie ma zhamować wzrost kosztów.

W 2021 roku powołana została nowa spółka samorządowa, w skład której weszło 14 gmin o nazwie „BIOM TRANS”, w tym Gmina Krypno. Ze względu na wątpliwości prawne

część samorządów, nie zdecydowała się na powierzenie zadania trybem „in house”. Sytuacja została w prawdzie częściowo wyjaśniona – jednak ze względu na niekorzystną ofertę pod względem finansowym, zdecydowaliśmy się ogłosić przetarg otwarty, który przyniósł około 70 tys. zł oszczędności.

Gmina Krypno przynależy również do kilku stowarzyszeń i w ich ramach podejmuje inne formy działania.

Gmina Krypno w 2020 roku stała się członkiem Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, który to związek jest jedynym ustawowym członkiem Sejmowej Komisji Rządu i Samorządu reprezentującym obszary wiejskie. Obecne działania ZGWRP koncentrują się na przywróceniu stałych dochodów bieżących gminom ograniczonych obniżką stawki PIT z 17 do 12%.

Gmina Krypno jest również członkiem Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego. Gmina Krypno należy do Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi, które działa na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i zajmuje się pomocą w pozyskiwaniu środków na realizację zadań własnych jej członków ze wszystkich dziedzin jej funkcjonowania.

Stowarzyszenie czynnie nadzoruje efekty swoich prac na obiektach przez nie modernizowanych lub wybudowanych. Corocznie dokonuje analizy osiągniętych wyników lub odpowiada na wyniki kontroli zewnętrznych.

Gmina Krypno w ramach IV osi priorytetowej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Leader należy do samorządowego stowarzyszenia Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi – N.A.R.E.W. Z terenu Gminy Krypno do stowarzyszenia, oprócz samej Gminy, należy siedmiu członków zwyczajnych w tym osoby prawne.

W 2023 roku trwały prace nad strategią Stowarzyszenia w nowej perspektywie unijnej na lata 2021-2027 (z terminem realizacji do 2030 roku). Zakładamy w niej zakup nowego wyposażenia do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, inwestycje w GOK i świetlice wiejskie oraz Bibliotekę Publiczną oraz montaż magazynów energii w naszych największych obiektach na kwotę łączna około 1,5 mln zł oraz aktywizację zawodową mieszkańców gminy, którzy będą w mieli do dyspozycji fundusz na zakładanie lub rozwój swoich firm w kwocie około 9 mln zł dla całego Stowarzyszenia.

Na chwilę obecną czekamy na zmianę prawa w zakresie realizacji LSR, która umożliwi rozpoczęcie prac w 2024 roku.

WÓJT
Stankiewicz Marek
mgr Marek Stankiewicz

